

Op St. Helena.

Als een treurige, diep treurige stoet. „Een troep verwilderde honden,” seinde een onmensch, in de fatsoenlijke kleeding van een Engelschen correspondent.

Zij liepen in ongeregelde groepen, de krijgsgevangenen; hier en daar blonk de bajonet van een Engelschen soldaat tusschen die arme menschen in.

De meesten waren moeilijk op hun gang; sommigen strompelden voort; anderen zetten zich neder aan den weg, moede en machteloos.

Zij waren zoo lang opgesloten geweest op het Engelsche transportschip; daarom waren zij zoo stijf en stram.

De ambulance-wagens kwamen, en namen ze gedeeltelijk op, namelijk de zwakken, de zieken en de grijsaards.

Ach, het was zoo'n treurige stoet! Sommigen wierpen bij hun voorwaarts strompelen een blik achterwaarts. Daar lag het transportschip, dat hen hier had gebracht. De zware rook kronkelde uit den zwaren schoorsteen langzaam op naar den hemel.

En verderop golfde de eeuwige deining van den grooten, geweldigen oceaan. De oceaan scheidde hen van hun vaderland, van hun vrouwen, van hun kinderen — de oceaan was de reuzenslagboom, die hen scheidde van alles wat hun dierbaar was op aarde.

Hun kleederen waren gehavend, gescheurd en versleten; het waren de kleederen, waarmede zij onder den dapperen Piet Cronjé dien ontzettenden, vreeselijken tocht hadden gemaakt van Magersfontein naar Paardeberg.

Zij liepen met gebogen hoofden, want zij voelden het Engelsche juk, dat op hun vrije schouders was gelegd en hun oogen waren vochtig, want ze voelden de kastijdende hand des Heeren, Die in tegenheden met hen handelde.

Zoo strompelden zij dan voort, tegen de rotsen op, totdat zij het kamp hadden bereikt, dat zich 2000 voet boven den waterspiegel verheft.

't Was een dorre, kale grasvlakte, omheind door houten palen en prikkeldraad-versperringen: een reusachtige schutskooi, goed voor wilde beesten

Dat was het kamp. Het was 367 yards lang en 286 yards breed, in de breedte door een hek in twee gelijke deelen ge-

splitst. De ééne helft was bestemd voor de burgers; de andere voor de officieren.

Hier werden de tenten vastgepind, en de eerste aanstalten gemaakt, om het gevangenisleven zoo dragelijk mogelijk te maken.

Daar werden ze opgesloten, de vrije Afrikaansche burgers, omdat zij tegenover een der machtigste wereldrijken hadden durven opkomen voor vrijheid en recht, en een twintigtal schildwachten wandelden, in khaki-uniformen en met grimmige gezichten, de bajonet op het geweer, langs de omheining.

Op de hoeken van het kamp stond de kennisgeving aangeplakt, dat ieder krijgsgevangene, die zich buiten de omheining waagde, zou worden doodgeschoten.

Dat was geen ijdele bedreiging.

Een burger begaf zich argeloos buiten de omheining, en kreeg den kogel, dien hij bij Paardeberg was ontlopen.

De zaak werd onderzocht, en het bleek, dat de Boer niet de minste bedoeling had gehad, om te ontvluchten.

Trouwens — hoe zou ontsnapping van dit rotseneiland, midden in den onmetelijken oceaan, mogelijk zijn geweest!

Maar dat deed er niet toe. De schildwacht was in zijn recht, en mocht zich de wreede weelde veroorloven, om een armen Boer te doden. Hij werd ook niet gestraft, maar opgezonden naar Zuid-Afrika, om wat meer Boeren-huisvaders dood te schieten.

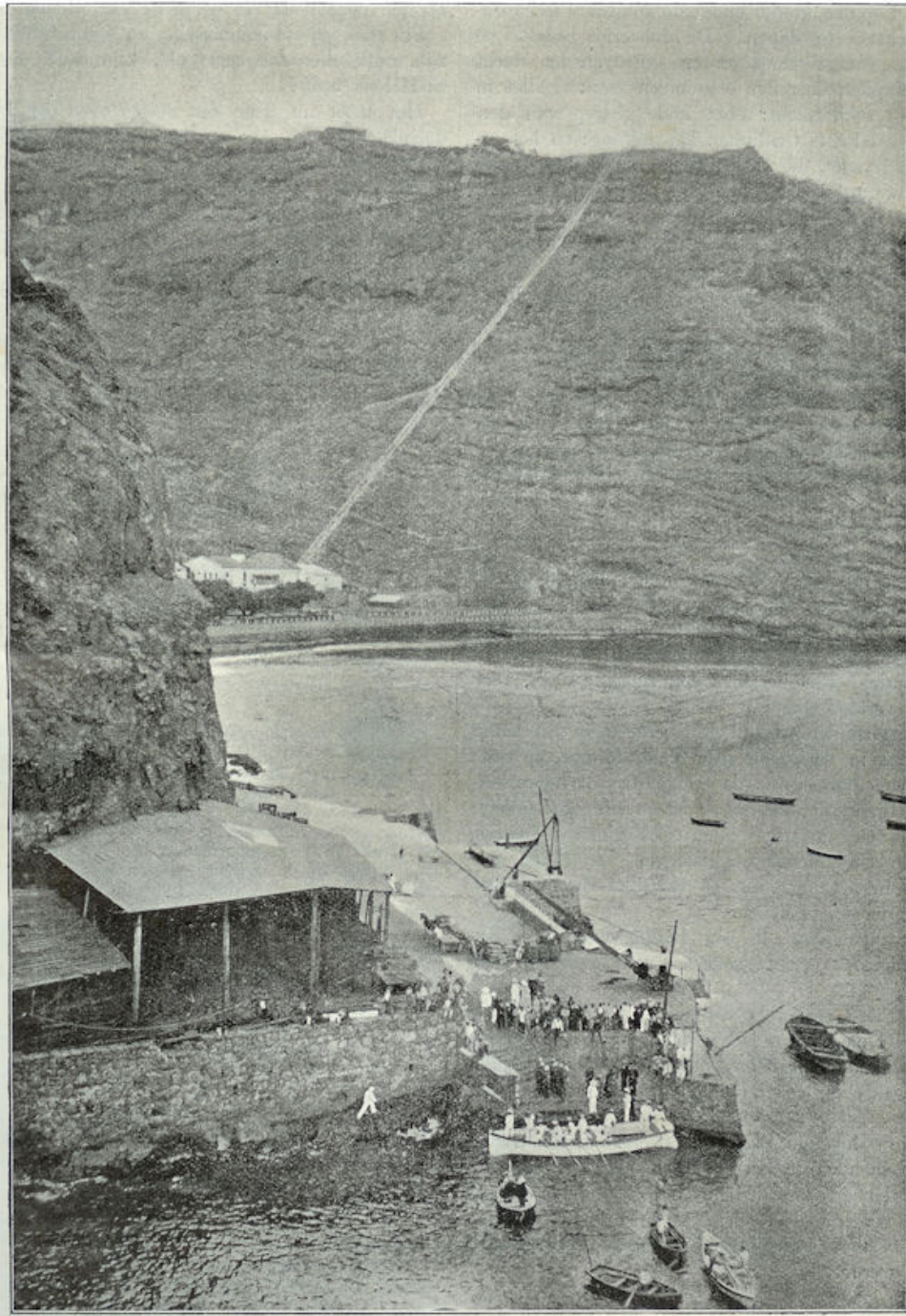
Elke tent was bestemd voor twaalf burgers; op eenigen afstand werd de veldkeuken opgericht, beschut door een ijzeren overkapping.

In veel beslommeringen ging de eerste dag voorbij, doch toen de zon in het westen langzaam wegdook in den grooten plas, gingen de burgers in hun tenten, en bij de orgelmuziek der tegen de rotsen beukende golven rees het psalmgezang en het gebed naar boven.

Want de weg naar boven bleef open. Alles was versperd behalve deze weg, maar dezen weg houdt de Heere open voor allen, die Hem in oprechtheid vreezen, en het zal lord Roberts in spijt van zijn driehonderdduizend soldaten en zijn zeshonderd kanonnen wel nooit gelukken, om een stelling in te nemen vanwaar hij dezen weg kan bestrijken.

En toen het gezang verstomde, zaten de lijdensgenooten nog een poos dicht bij elkander in de duisternis, want ze hadden geen kaarsen, en verhaalden elkander voor den honderdsten keer de buitengewone lotgevallen der laatste weken. Ach, zij kwamen er niet over uitgesproken, en telkens kwam de droefheid en de pijn weer boven.

Doch dat was goed. Want de Heere wil niet, dat wij on-

De landing van Cronjé en zijne vrouw op het eiland St. Helena.

gevoelig zullen worden onder de harde slagen, maar dat wij ons verootmoedigen onder Zijn machtige hand, en onder het gruwelijk onrecht van Engeland niet zullen vergeten, dat alles geschiedt onder zijn almachtig bestuur, ten beste van hen, die Hem in waarheid liefhebben.

En langzaam verstomden de gesprekken. De gevangenen vleiden zich neder op den grond, onder de kombaars (schapenvacht), en trachtten te slapen. De duisternis bedekte de ellende der krijgsgevangenschap, en de stilte van den nacht werd slechts afgebroken door den eentonigen roep: „Alles in orde!" van den schildwacht; het luide gedrop van den regen, die door het lichte tentlinnen henendrong; en het gesteu van een huisvader, die onrustig zich omwondde op zijn harde legerstee, want hij dacht aan zijn vrouw en kinderen.

Maar de zon staat niet stil op haar baan. Al de ellende van dit tranendal, dat „aarde" wordt genoemd, kan haar loop geen seconde vertragen en vlammend rijst zij in het oosten op uit den eindeloozen oceaan.

Zoo breekt de tweede dag aan der ballingschap, en luide hoornsignalen weerklinken.

De krijgsgevangenen staan op van hun leger, werpen de van den regen doorweekte kombaars van zich, en opnieuw stijgen psalmgezangen en gebeden naar boven.

Ik heb dikwijls aan die gebeden op St.-Helena gedacht, en eerst de eeuwigheid zal openbaren, hoeveel die gebeden hebben bijgedragen tot de verlossing van het Afrikaansche volk, die zeker zal komen.

Er heerscht een groote bedrijvigheid in het morgenuur. In de veldkeuken wordt het vuur aangemaakt; water gekookt voor de koffie, en het dagelijksch rantsoen in ontvangst genomen. Om negen uur komt de dokter, terwijl de predikant, die als een trouwe herder het lot zijner schapen deelt, voor velen een groote verkwikking is.

Piet Cronjé met zijn vrouw zult ge tevergeefs in dit kamp zoeken. Hij woont in de kleine villa Kent Cottage, op twee mijlen afstands van Jamestown: de eenige stad, die het rotseneiland rijk is. Hij wordt met de onderscheiding behandeld, die hem toekomt, en luitenant-kolonel Leefe, den militairen kommandant van St.-Helena, is gelast, om het lijden der krijgsgevangenen in het algemeen en van Piet Cronjé in het bijzonder naar vermogen te lenigen.

Maar een gevangenschap en een ballingschap blijft het toch, en de eindelooze eentonigheid zou den sterksten man ziek maken.

Zoo zit daar Piet Cronjé, een der helden van Afrika, opgesloten op St.-Helena als een leeuw achter de ijzeren tralies.

Ja, hij is waarlijk de opgesloten leeuw, en zijn oogen worden oud in de gevangenschap, en zijn haren grijs, en zijn klauwen stomp

Uren lang kan hij daar zwijgend neerzitten, de oogen strak over den deinenden oceaan naar het zuidoosten gericht, naar zijn volk, dat zich met den moed der wanhoop in zijn laatste stellingen verdedigt.

O, als hij dien tocht van Magersfontein naar Paardeberg nog eens mocht overdoen!

Doch het is te laat. Het was zijn eerste nederlaag, maar zóó zwaar was de slag, dat de fondamente der beide Boerenrepublieken er van bewogen werden.

Zoo rijgt zich dag aan dag; week aan week; maand aan maand, en wanneer het uur der verlossing zal slaan, weet God alleen.

Maar het kostbare zaad zijner kinderen, die Hij in Afrika

heeft, strooit zijn almachtige hand uit in de vier winden des hemels.

Gij kunt ze vinden, de slachtoffers van dezen oorlog, begraaven in den grond der beide republieken, onder de klippen van Natal, in de eenzame vlakten der Kaapkolonie, op het sombere kerkhof van St.-Helena, onder de palmen van Ceylon, op den bodem der zee — in de vier winden des hemels!

Stil dan, gij wankelmoedige, en verbeid Gods tijd! Hij zal zijn volk niet vergeten; ook Zijn volk niet, dat Hij op St.-Helena heeft.

Het moet nu door den heeten oven der beproeving heen, doch hoe heeter de oven is, hoe heerlijker ook de verlossing zal zijn.

Zoo laten wij dan blijven bidden voor de verlossing van dat volk, maar laten wij het arme verblinde Engelsche volk evenmin vergeten.

Want zoo één der aartsengels, die voor den troon van den Almachtige staan, nederdaalde, en het rotseneiland St.-Helena wegrakte van zijn wortel, en neerslingerde op de daken van Londen, dan zou de verwoesting niet grooter kunnen zijn dan de verwoesting, die deze onrechtvaardige en gruwelijke oorlog over het Engelsche rijk zal brengen!

L. PENNING.

ELECTRICITEIT. 300

III.

W e zouden over het onweer spreken. Maar om het onweer te begrijpen, moeten we eerst wat beter kennis maken met de electriche vonk. Het electriche licht en de trams, lifts, kranen en andere werktuigen, die hier in Electra allen door electriciteit worden bewogen, vinden hun verklaring in een anderen vorm van electriciteit, het galvanisme, waar we straks nader kennis mee maken. We willen echter eerst nog even blijven bij de wrijvings-electriciteit, die de menschen het eerst hebben leeren kennen, doch het minste toepassen. Doch laten we eerst herberg zoeken.

Nu dat was zoo moeilijk niet. Electra wordt jaarlijks door vele vreemdelingen bezocht en er zijn dus hotels genoeg, groote en kleine, dure en goedkoop. Wij waren spoedig gereed. Dat we daar overal electriche licht, electriche bellen, enz. vinden, is natuurlijk.

Toen we ons wat verkwikt hadden van de reis, vroeg mijn jongen: Wat is nu eigenlijk het onweer?

— Ik zal trachten het u duidelijk te maken, zeide ik. — We beginnen daartoe met onze electricheermachine. Dat is, zooals ge nu weet, gewoonlijk een groote glazen schijf, die gewreven wordt en daardoor electriche wordt. De electriciteit verzamelt men op een koperen bal, den conductor, die positief geladen is. Bij dezen conductor (geleider) kan men de vonk zeer goed waarnemen, veel beter echter bij den condensator.

— Wat is dat, Vader?

— Ik zal het u zeggen. Wanneer we een metalen plaat, op een glasplaat liggende, door een kettinkje verbinden met den conductor, dan zal binnenkort die plaat evenzeer electriche zijn, daar koper een goede geleider is. Verbond men ze met een zijden koord, dan bleef de plaat neutraal, onzijdig, d. w. z. niet electriche. De + en — E. die er in is, werden dan niet gescheiden. Nu ze door een metalen ketting verbonden zijn, geschiedt dat wel, want alle metalen geleiden de electriciteit. Zijde, glas, hars, eboniet en nog meer stoffen bieden daarentegen grooten weerstand aan de electriciteit. Wanneer men een koperen stang op één plaats wrijft, wordt hij dadelijk op alle plaatsen electriche. De glazen staaf echter alleen daar, waar hij gewreven wordt en verder niet. Daar ons lichaam ook een goede geleider is, kan ik een koperen stang, dien ik in de hand houd, dus niet electriche maken, een glazen staaf